

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału**

Banku Spółdzielczego w Lipsku

według stanu na 31 grudnia 2019 roku

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy Banku Spółdzielczego w Lipsku

Bank Spółdzielczy w Lipsku zwany dalej Bankiem, z siedzibą 27-300 Lipsko ul.1Maja 23 jest zarejestrowany w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod Nr 0000015239. Bank jest zrzeszony z SGB-Bankiem S.A. w Poznaniu.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
SGB-Bank S.A.	728 296	Bankowość	NIE
Spółdzielczy System Ochrony SGB	1 000	Gwarantowanie płynności i wypłacalność Uczestników	NIE

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

- 1) **Ryzyko kredytowe** (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)
  - a) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
  - b) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 3%. (*dla należności podmiotów niefinansowych i IRiS według wartości bilansowej brutto*);
  - c) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 35%;
  - d) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku;
  - e) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
  - f) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
  - g) budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji;
  - h) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały

w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;

- i) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- j) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 4% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- k) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 80% ich udziału w portfelu kredytowym;
- l) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- m) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- n) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 3% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- o) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym.

2) Ryzyko operacyjne

- a) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- b) racjonalizację kosztów;
- c) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- d) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- e) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

3) Ryzyko płynności

- a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- b) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

- a) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- b) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- c) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż 10% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz 15% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego;

5) Ryzyko walutowe

- a) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;

- b) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- c) minimalizowanie ryzyka walutowego.

6) Ryzyko kapitałowe

- a) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- b) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- c) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 14,5%;
- d) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 11,5%;
- e) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 10%;
- f) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 55%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 14,5%;
- g) dążenie do struktury funduszy Tier I bez tworzenia kapitału rezerwowego;
- h) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- i) przekazywanie na fundusze własne minimum 90% nadwyżki bilansowej;
- j) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- k) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3), 4) i 5);
- l) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
- m) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

7) Ryzyko braku zgodności

- a) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi ;
- b) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- c) dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
  - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
  - b) działalność komórki do spraw zgodności.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:

- 1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) Oddział, Filia
  - b) Zespół ds. Obsługi Klienta,
  - c) Komórka ds. Księgowości i Sprawozdawczości
- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) Komórka ds. Analiz Ryzyka,
  - b) Stanowisko ds. Monitoringu i Windykacji,
  - c) Analityk Kredytowy,
  - d) Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (...)* wraz ze zmianami wprowadzonymi *Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku;*
- b) dla portfela kredytowego:
  - ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
  - ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,

- ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
- ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
- ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
- monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
- analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów.

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- a) na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- b) na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych,

w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- a) wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- b) wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- c) stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- d) transferowanie ryzyka,
- e) stosowanie planów ciągłości działania.

3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- a) płynności dziennej,
- b) płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- c) płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
  - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
  - zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,

- analizę wskaźników płynnościowych,
- ocenę poziomu aktywów płynnych,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- c) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- d) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- a) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- b) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
  - Lukę stopy procentowej,
  - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
  - analizę wskaźników,
  - testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

5) Ryzyko walutowe

Bank mierzy ryzyko walutowe w oparciu o:

- wyznaczenie pozycji walutowych
- ocenę wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku,
- analizę wskaźników,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) domykanie pozycji walutowych.

6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) wyznaczenie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- b) szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- c) ocenę współczynników kapitałowych,
- d) ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- e) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

4. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku Spółdzielczego w Lipsku oświadcza, że ustalenia opisane w informacji z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału są adekwatne do stanu faktycznego, a funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali, profilu i strategii ryzyka oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Podstawowe wskaźniki akceptowalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka określające profil ryzyka Banku ukształtowały się następująco:

	Plan 31.12.2019	31-12-2019	stopień wykonania planu
Ryzyko kredytowe:			
Udział kredytów w sumie bilansowej	60%	36,37%	60,62%
Wskaźnik orezerwowania	35%	86,34%	40,54%
Wskaźnik jakości kredytów ogółem	3,00%	2,15%	71,67%
Wskaźnik jakości detalicznych ekspozycji kredytowych	3,00%	0,82%	27,33%
Wskaźnik jakości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	4,00%	2,85%	71,36%
Ryzyko płynności			
M1 (min)	20%	24,19%	82,68%
M2 (min)	1	3,3340	29,99%
LCR (min)	100%	244,69%	40,87%
NSFR (min)	111%	170%	65,29%
Ryzyko stopy procentowej			
zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania	10%	3,30%	33,01%
zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	15%	13,91%	92,71%
Udział luki skumulowanej w sumie bilansowej	20%	7,75%	38,75%
Ryzyko walutowe:			
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach	2%	0,25%	12,50%
Ryzyko operacyjne:			
Udział strat operacyjnych w kapitale regulacyjnym	30%	28,28%	94,27%
Polityka kapitałowa			

Łączny współczynnik kapitałowy (min)	14,50%	25,27%	57,38%
Współczynnik kapitału Tier 1 (min)	11,50%	25,27%	45,51%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (min)	10%	25,27%	39,57%
Wskaźnik dźwigni finansowej (min)	3,30%	10,18%	32,42%

Profil ryzyka, w ujęciu ilościowym Bank określa także poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych. Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Limit %</i>	<i>Kapitał wewnętrzny / FW</i>
ryzyko kredytowe	41%	27,94%
ryzyko operacyjne	8%	3,71%
ryzyko walutowe	1%	0%
ryzyko koncentracji	1%	0%
ryzyko płynności	1%	0%
ryzyko stopy procentowej	2%	0%
ryzyko kapitałowe	1%	0%

5. Liczba stanowisk członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd składa się z 3 osób, a Rada Nadzorcza z 6. Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku nie sprawują funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu.

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Zróżnicowanie członków organu zarządzającego, zarówno pełniącego funkcję kierowniczą, jak i pełniącego funkcję nadzorczą, ma na celu dotarcie do szerokiego zakresu właściwości i kompetencji przy rekrutacji członków organów zarządzających, tak by pozyskać różne punkty widzenia i doświadczenia oraz umożliwić wydawanie niezależnych opinii i rozsądnych decyzji w ramach organu zarządzającego. Bank stara się zapewnić zróżnicowanie także wśród personelu.

Rada Nadzorcza, dokonując wyboru członków Zarządu, wybiera wyłącznie wykwalifikowane i doświadczone osoby oraz zapewnia odpowiednie planowanie sukcesji w Zarządzie zgodne z wszystkimi wymogami prawnymi dotyczącymi składu, wyznaczania lub sukcesji Zarządu, zgodnie z zasadami przewidzianymi w Polityce kadrowej Banku.

Podczas wyborów Rady Nadzorczej Bank zapewnia by jej członkowie byli w stanie w sposób konstruktywny weryfikować podejmowane przez Zarząd decyzje oraz sprawować skuteczny nadzór nad Bankiem, a także by posiadali wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji czynności nadzorczych oraz by ich reputacja osobista nie stwarzała zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Ocena odpowiedniości obejmuje proces weryfikacji reputacji, uczciwości, etyczności, wiedzy, umiejętności i doświadczenia kandydatów na członków Zarządu/Rady Nadzorczej oraz członków Zarządu/Rady Nadzorczej (przy obejmowaniu funkcji - ocena wstępna), a także bieżące ich monitorowanie, w celu rozpoznania sytuacji, w których należy dokonać oceny (ocena następcza).

Członkowie Zarządu Banku posiadają kwalifikacje i doświadczenie zawodowe dające rękojmię należytego wykonania obowiązków, w tym realizacji strategii zarządzania ryzykiem istotnym, prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz pozostaje z Bankiem w stosunku pracy związanym z pełnioną funkcją.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku nie funkcjonują komitety, które pełniłyby rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka, w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Co do zasady raporty z ryzyka dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

<i>Lp*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
3	Skumulowane inne całkowite dochody	15 126 427,75
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	12 300
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	15 138 727,75
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	0
29	Kapitał podstawowy Tier I	15 138 727,75
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0
45	Kapitał Tier I	15 138 727,75
58	Kapitał Tier II	0
59	Łączny kapitał	15 138 727,75
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	59 907 665,58
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	25,27%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	25,27%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	25,27%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych	10%

	instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,5%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,27%

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

1. Na kapitał podstawowy Tier I składa się:
  - 1) wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem przepisów, o których mowa w ust. 2-4,
  - 2) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
  - 3) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody KNF,
  - 4) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
  - 5) fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
  - 6) kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”, (w tym miejscu Bank ujmuje 100% zysków oraz 100% strat)
  - 7) kapitał rezerwowy,
  - 8) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
2. Fundusz udziałowy Banku od 1 stycznia 2014 roku nie spełnia warunku zawartego w art. 28 ust. 1 lit. e CRR, który mówi, że instrumenty w kapitale podstawowym Tier I muszą spełniać warunek „wieczystości”; w związku z tym Bank, zgodnie z zapisami CRR usuwa stopniowo z funduszy własnych fundusz udziałowy.
3. Bank wykazuje fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:
  - 1) podstawą obliczeń do wyznaczenia podstawy amortyzacji jest lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 31.12.2011 r. z uwzględnieniem wpłat i wypłat udziałów zadeklarowanych na 31.12.2011 r., opłaconych i wypłaconych najpóźniej do 31.12.2012 r.;
  - 2) kwota podstawy amortyzacji obliczona zgodnie z pkt 1) jest stała;
  - 3) wykazywaną w okresie przejściowym wartością funduszu udziałowego jest mniejsza z kwot:
    - a) wartość podstawy amortyzacji obliczona zgodnie z pkt 1) i 2) pomniejszona o wypowiedziane udziały znajdujące się w podstawie amortyzacji, o które za zgodą KNF zostały umniejszone fundusze własne,

- b) wartość podstawy amortyzacji obliczona zgodnie z pkt 1) i 2) przemnożona przez wartości procentowe, które wynoszą w kolejnych latach odpowiednio: 2018 – 40%, 2019 – 30%, 2020 – 20%, 2021 – 10%, oraz 0% od dnia 01.01.2022.
4. Bank do umniejszania funduszy w trakcie poszczególnych lat stosuje amortyzację jednorazową, to znaczy stosownych pomniejszeń dokonuje na początku roku kalendarzowego za cały rok.
  5. Kapitał rezerwowy - Fundusz zasobowy tworzony jest z wpłat wpisowego oraz odpisu z zysku Banku dokonywanego przez Walne Zgromadzenie. Zgodnie ze statutem przeznaczony na pokrycie straty bilansowej Banku.
  6. Skumulowane inne całkowite dochody, Bank sporządzając sprawozdanie finansowe na podstawie ustawy o rachunkowości zalicza do tej pozycji kapitał z aktualizacji wyceny.
  7. Inne wartości niematerialne i prawne zakupione przez Bank licencje, oprogramowania skorygowane o odpisy amortyzacyjne, wykazywane według wartości bilansowej netto.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II

Na dzień 31.12.2019 roku Kapitał dodatkowy Tier I i Kapitał Tier II wynosił 0,00 zł .

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego. Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) walutowego. w oparciu o metodę de mini mis.

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 3, oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 55%. Na datę informacji relacja wynosiła 31,66%.

W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Wykaz ekspozycji w podziale na poszczególne kategorie ekspozycji jako 8% kwot ważonych ryzykiem, z podziałem na ekspozycje bilansowe i pozabilansowe

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	314 060,00	25 124,80
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	1 566 416,20	125 313,30
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	9 928,00	794,24
ekspozycje wobec instytucji	903 291,19	72 263,30
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	434 563,25	34 765,06
ekspozycje detaliczne	4 142 402,70	331 392,22
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	40 364 128,65	3 229 130,29
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	241 375,39	19 310,03
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
ekspozycje kapitałowe	1 505 096,49	120 407,72
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
inne pozycje	3 396 604,40	271 728,35
Razem	52 877 866,27	4 230 229,30

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy zł</i>
• kredytowe	4 230 229,30
• walutowe	0,00
• operacyjne	562 383,95
RAZEM	4 792 613,25

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank zobowiązany jest utrzymywać fundusze własne na poziomie, który pozwoli pokryć wyznaczony na mocy przepisów ustawy bufor zabezpieczający w wysokości 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Wskaźnik bufora antycyklicznego dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który miał zastosowanie na koniec 2019 r., zgodnie z artykułem 83 Ustawy, wyniósł 0%. Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia.

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Za należności przeterminowane Bank uznaje z niespłaconą w określonych w umowie terminach kwotą odsetek lub rat kapitałowych.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Rezerwy celowe i odpis aktualizujący tworzy się w ciężar kosztów. Rezerwy celowe i odpis aktualizujący aktualizuje się do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej na koniec każdego miesiąca, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

2. Klasy ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące klasy/kategorie:

/Wartość bilansowa /

<i>Klasa ekspozycji</i>	<i>Stan na dzień 31.12.2019 roku w zł</i>	<i>Średnia kwota w okresie od 31.12.2018 do 31.12.2019</i>
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	7 832 081,00	8 135 599,33
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	20 897,52	273 608,68
Wobec instytucji	1 718 177,43	1 944 561,83
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	434 563,25	428 534,11
Ekspozycje detaliczne	6 551 790,92	7 023 886,72
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	43 902 478,02	43 717 140,47
Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	241 375,39	270 430,03
Razem	60 701 363,53	61 793 761,19

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące regiony geograficzne:

/Wartość bilansowa i pozabilansowa/

<i>Region geograficzny</i>	<i>wartość zł</i>
powiat lipski	51 019 860,85
powiat ostrowiecki	4 119 265,30

powiat opatowski	3 111 455,63
pozostałe	4 796 108,91

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

/Wartość bilansowa i pozabilansowa/

<i>Branża</i>	<i>wartość zł</i>
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11 446 652,20
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	5 696 414,73
transport i gospodarka magazynowa	3 361 578,01
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7 832 081,00
przetwórstwo przemysłowe	2 755 851,83
pozostałe	3 968 747,21

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

Wartość nominalna

<i>Termin zapadalności</i>	<i>Wartość w zł</i>
do 1 miesiąca	1 705 526
1 – 3 miesięcy	2 668 164
3 – 6 miesięcy	2 182 288
6 – 12 miesięcy	5 198 748
1 rok – 2 lat	7 244 377
2 lata – 5 lat	14 574 059
5 lat – 10 lat	15 296 572
10 lat – 20 lat	10 475 320
powyżej 20 lat	2 571 962

6. Struktura ekspozycji zagrożonych według branż i regionów geograficznych

Podział ekspozycji kredytowych zagrożonych dla branż i regionów geograficznych przedstawia się następująco:

<i>Branża</i>	<i>Razem ekspozycje zagrożone (w. nominalna)</i>	<i>Wartości, rezerwy i odpisów aktualizujących na odsetki</i>	<i>Wartości, rezerwy i odpisów aktualizujących na odsetki w okresie roku obrachunkowego</i>
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	155 350,02	39 690,06	29 947,29
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając	417 129,33	477 057,51	6 361,77

motocykle			
transport i gospodarka magazynowa	74 242,61	15 010,55	202,53
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne			-
przetwórstwo przemysłowe			
pozostałe			

<i>Region geograficzny</i>	<i>Razem ekspozycje zagrożone (w. nominalna)</i>	<i>Korekty wartości, rezerwy i odpisów aktualizujących na odsetki</i>	<i>Korekty wartości, rezerwy i odpisów aktualizujących na odsetki w okresie roku obrachunkowego</i>
powiat lipski	1 214 520,83	1 146 357,27	221 365,19
powiat ostrowiecki			
powiat opatowski			
pozostałe			

7. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

<i>Kategoria</i>	<i>Saldo początkowe</i>		<i>Saldo końcowe</i>	
	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>
<i>Poniżej standardu</i>	676,50	11,56	44 789,54	423,33
<i>Wątpliwe</i>	112 165,47	965,68	417,06	6,91
<i>Stracone</i>	721 491,52	5 9997,10	985 524,25	110 781,38

VI. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI tylko na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględni tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględni się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

<i>Stopień jakości kredytowej</i>	<i>Ocena wiarygodności kredytowej</i>		
	<i>Fitch Ratings</i>	<i>Moody's Investors Service</i>	<i>Standard and Poor's Ratings Services</i>
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

VII. Ryzyko rynkowe

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka walutowego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 0 tys.zł.

VIII. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego. Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 562 383,95 zł. Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2019 roku w podziale na rodzaje zdarzeń przedstawia się następująco:

<i>Rodzaj zdarzenia</i>	<i>Wartość straty zł</i>
1. Oszustwa wewnętrzne	0
2. Oszustwa zewnętrzne	0
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	158 641,47
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	275,52
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	110
Razem	159 026,99

W ramach procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank podejmował działania mitygujące celem zminimalizowania występowania takich samych lub podobnych zdarzeń w przyszłości. Wszystkie zdarzenia jakie wystąpiły w ubiegłym roku zostały poddane szczegółowej analizie włączając szczególnie identyfikację przyczyn ich wystąpienia. Biorąc pod uwagę charakter zaistniałych zdarzeń Bank podejmował bieżące działania w ramach procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym tj.:

1. Przeprowadzenie rozmów dyscyplinujących z pracownikami winnymi zaniedbań.
2. Przeprowadzenie okresowych przeglądów i konserwacji posiadanego sprzętu oraz instalacji.
3. Wymiana sprzętu na zapasowy.
4. Oferowanie klientom usługi Internet Banking oraz zleceń stałych w celu zmniejszenia ilości wpłat
5. Szkolenie pracowników.

W 2019 roku nie wystąpiły istotne zdarzenia mogące zagrozić bezpieczeństwu procesów operacyjnych.

IX. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na:</i> • <i>zamiar strategiczny</i>	<i>Zasady wyceny</i>
akcje SGB-Banku S.A.	728 296,-	Cena nabycia
Udziały w SSO SGB	1 000,-	Cena nabycia

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Wartość godziwa</i>
Bankowe papiery wartościowe	775 800,49	775 800,49

Bank nie posiada ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu na giełdzie papierów wartościowych.

W Banku nie wystąpiły zrealizowane zyski lub straty z tytułu sprzedaży i likwidacji.

X. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stopy referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 7,75% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o: 1 155 174,68 zł, czyli 7,63% funduszy własnych.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych zmienia bilansową wartość kapitału o 3 311,81 zł czyli 0,02% funduszy własnych.

XI. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Lipsku, zwana dalej Polityką, uchwalona jest zgodnie z wymogami

określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. oraz w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014r.

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, określa zasady ustalania, wypłacania i monitorowania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Lipsku.

Wprowadzenie polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku ma na celu wspieranie:

- prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem,
- realizacji strategii działalności oraz ograniczenie konfliktu interesów.

W 2019 roku wysokość wypłaconych w formie pieniężnej zmiennych składników wynagradzania osobom zajmującym kierownicze stanowiska stanowiło 2,52% wyniku finansowego netto. Zmienne składniki wynagrodzeń wypłacono trzem osobom.

Wypłacone w 2019 roku wynagrodzenie osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku przedstawione zostało w informacji dodatkowej do bilansu Banku za 2019r. Wypłacono trzem osobom.

W 2019 roku przyznane zmienne składniki wynagrodzeń zostały wypłacone i nie podlegały odroczeniu w czasie.

W 2019 roku nie wystąpiły płatności związane z zakończeniem stosunku zatrudnienia Członka Zarządu w 2018 roku.

<i>Tytuł wynagrodzenia</i>	<i>Wartość</i>	<i>Ilość osób</i>
Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowisku kierowniczym	0	0
Suma zmiennych składników wynagrodzeń	0	0

XII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
  - Komórka ds. Księgowości i Sprawozdawczości odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową
  - Oddział, Filia i Zespół ds. Obsługi Klienta odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów
- zarządzanie ryzykiem, w ramach którego Komórka ds. Analiz Ryzyka odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 65% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w zł.</i>
Nadzorcza miara płynności krótkoterminowej ponad minimum – nadwyżka podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych otrzymanych)	6 165 506
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	4 853 285

Wielkość miar płynności przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący min. poziom</i>
Nadzorcza miara płynności krótkoterminowej	0,2419	0,20
Nadzorcza miara płynności długoterminowej	3,3340	1

Wskaźnik LCR i jego składowe w okresie ostatnich 4 kwartałów:

<i>Wartość</i>	<i>31-03-2019</i>	<i>30-06-2019</i>	<i>30-09-2019</i>	<i>31-12-2019</i>
zabezpieczenie przed utratą płynności	8 495 255,87	7 641 447,97	7 815 959,27	8 207 509,58
wypływ środków pieniężnych netto	2 948 743,75	3 107 393,93	3 107 398,69	3 354 224,50
Wskaźnik LCR	288,10%	245,91%	251,53%	244,69%

Urealniona luka płynności dla pierwszych przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>Do 7 dni</i>	<i>Od 7 dni do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	-4 435 807	25 910 857	19 645 468	12 454 492
Luka bilansowa skumulowana	-4 435 807	21 475 049	41 120 518	53 575 009
Luka prosta (z pozabilansem)	-7 217 018	25 910 857	19 645 468	12 454 492
Luka skumulowana(z pozabilansem)	-7 217 018	18 693 838	38 339 307	50 793 798

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
otwarty niewykorzystany limit kredytu rewalwingowego w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62 551 648,18	w ciągu 2 dni
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	161 116 981,04	w ciągu 2 dni

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
  - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
  - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
  - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
  - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,
  - e) pozyskania kredytu refinansowego z NBP
  - f) przyrostu depozytów po zwiększonym koszcie.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

XIII. Informacja o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie do pełnionych przez nich funkcji i powierzanych obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonania tych obowiązków.

XIV. Dźwignia finansowa

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.*	Pozycja	Kwota
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	147 728 807,67
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	
7	Inne korekty	
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	147 728 807,67

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	148 049 948,84
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	148 049 948,84
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	630 643,67
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	630 643,67
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	15 138 727,75
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	10,18%

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	148 049 948,84
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	148 049 948,84
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	713 730,94
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	7 852 978,52
EU-7	Instytucje	81 944 175,42

EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	43 902 478,02
EU-9	Ekspozycje detaliczne	6 551 790,92
EU-10	Przedsiębiorstwa	434 563,25
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	241 375,39
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	6 408 856,38

4. Informacje jakościowe

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Na poziom wskaźnika dźwigni miał wpływ poziom aktywów bilansowych.

XV. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
  - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
  - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
  - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
  - 4) matrycę funkcji kontroli,
  - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
  - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.

3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.
1. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
2. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
3. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada Komórka ds. Analizy Ryzyk, Analityk kredytowy, Stanowisko ds. Monitoringu i Windykacji oraz Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

W Banku stosuje się mechanizmy kontrolne:

- 1) automatyczne (wbudowane w systemy informatyczne, najczęściej wymuszające lub uniemożliwiające pewne działania *np. wymuszenie akceptu powyżej pewnego limitu*),
- 2) półautomatyczne (*np. monitorowanie limitów, wskaźników, weryfikacja danych*),
- 3) manualne (*np. podział obowiązków, autoryzacja formalna na „drugą rękę”, uzgodnienia danych i inwentaryzacja, weryfikacja i analiza danych*).

Zarząd, w terminie do końca I kwartału kolejnego roku, dokonuje rocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a jej wyniki przekazuje Radzie Nadzorczej na jej najbliższym posiedzeniu.

Roczna ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Banku służy m.in.:

- 1) wskazaniu istotnych błędów i słabości systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) określeniu z czego błędy i słabości systemu kontroli wewnętrznej wynikają, w jakim zakresie miały, mają lub mogą mieć wpływ na Bank,
- 3) ustaleniu rodzaju i charakteru zmian, które nastąpiły od ostatniej oceny,
- 4) analizie poprawności procesu bieżącego monitorowania ryzyka i systemu kontroli wewnętrznej.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Zgodnie z wytycznymi w sprawie ujawniania i o aktywach obciążonych i aktywach wolnych od obciążeń EBA/GL/2014/03 z dnia 27 czerwca 2014 roku Bank Spółdzielczy w Lipsku ujawnia informacje o obciążeniach aktywów wg stanu na 31.12.2019 roku

Aktywa		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku	0		147 728 807,67	
030	Instrumenty kapitałowe	0		728 296,-	

040	Dłużne papiery wartościowe	0		775 800,49	
120	Inne aktywa				
Zabezpieczenia otrzymane					
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>		<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>	
		010		040	
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank	0		0	
150	Instrumenty kapitałowe	0		0	
160	Dłużne papiery wartościowe	0		0	
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0		0	
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0		0	
Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					
		<i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i>		<i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i>	
		010		030	
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0		0	
Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne					

W banku nie wystąpiły aktywa obciążone.

W wartości bilansowej aktywów wolnych od obciążeń instrumenty kapitałowe i dłużne stanowią 1,02%.

XVII. Ekspozycji nieobsługiwane i restrukturyzowane

Bank nie posiada ekspozycji restrukturyzowanych oraz nie posiada żadnych zabezpieczeń uzyskane przez przejęcie lub postępowania egzekucyjne.

1. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

a	b	c	d	e	f	g	h	i	l
Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna									
Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane						
	Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo o spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
Inne instytucje finansowe	1 718 177	1 718 177							
Przedsiębiorstwa niefinansowe	4 746 915	4 680 737	66 178						
w tym MŚP	4 746 915	4 680 737	66 178						
Gospodarstwa domowe	45 785 931	45 768 762	17 169	1 033 759		76 374	953 085	4 300	
Institucje rządowe	7 833 817	7 833 817							
Łącznie	60 084 840	60 001 493	83 347	1 033 759	0	0	76 374	953 085	4 300

Wskaźnik NPL brutto wyniósł 2,21%.

2. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna		Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe
	Ekspozycje obsługiwane	Ekspozycje nieobsługiwane	Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy	Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
Inne instytucje finansowe	1 718 177				
Przedsiębiorstwa niefinansowe	4 746 915		1 005		
W tym MŚP	4 746 915		1 005		
Gospodarstwa domowe	45 785 931	1 033 759	157 745	1 033 335	
Institucje rządowe	7 833 817				
Łącznie	60 084 840	1 033 759	158 750	1 033 335	0